

Տ Ա Ռ Ա Պ Ա Ն Ք Ի Պ Ա Ն Ե Ր

Վշտերու ուկեանէն ալիքներ
Կ'ողողեն ջինջ ափերն իմ հոգւոյս.
Վէրք-սրտիս արիւնէն՝ կաթիլներ
Կը թրջեն թարթիչներն աչքերուս:

Պղտոր է արդ հոգիս, արիւնոտ
Են բիբերս. խաւար է իմ չորս դին...
Լոյս - փարոսը՝ կեանքին՝ անծանօթ
Ես ի՞նչպէս նըշմարեմ առանձին:

Ինծմէ դուրս ծով մը կայ արցունքի
Որուն մէջ լաստըս բեկ՝ կը ծրփայ.
Կոյր աչերս եմ գամած երկընքի,
Փրկութեան արդեօք յոյս մը չըկայ:

«Ո՛րքան խոր և մըթին են, ո՛վ Տէր,
Անդունդներն մարդկային ցաւերուն.
Քանի՛ բիւր, չարածին սեւ որդեր՝
Կը կըրծեն իմ օրերս զաղփաղփուն:

Իմ մանուկ հասակիս Լոյս - Աստուած,
Ճառագայթ մը չունի՞ս ցաթելու
Թոհոհին մէջ հոգւոյս մթամած,
Դեղ մը գէթ վէրքիս մէջ ծորելու»: —

Դադար է...: Երկընքէն՝ սուրբ շողեր
Կ'անձրեւեն մութին մէջ իմ հոգւոյս.
Ու սըրտէս՝ երկնածին բողբոջներ
Կը ծըլին ցօղերով աչքերուս:

Ք. Ա. Հ.

Լ Ա Յ Ռ Պ Ր Ո Յ

Ճամբայ տուէ՛ք, հայ սերունդին նորածիլ
Գալ տոհմային սեղանի,
Առնել նշխարն ու սուրբ մասունքն և ածիլ
Ճաճանչին տակ մայրենի:

Սուրբ խորանին առջեւ հանգոյն անսասան
Պըլպլացող կանթեղին՝
Դըպրոցը հայ կը մնայ միշտ բալասան
Հոգիներու կարօտին:

Դուք պապենի ուժեղ յոյսէն հաւատքէն
Սպունգի պէս ծծելով
Ջաղփի նման պիտի տեղաք ապաքէն
Նոր գարուններ սփռելով:

Պահպանումի կորիզ դուք հայ մանուկներ,
Եկէ՛ք անդարձ ձեր հայ տուն,
Պիտի կերտեն ուժն ու կորով, ճիգը ձեր
Վաղուան կանգուն հայութիւն:

Օրհնեալ ըլլան այս ճըրագին մշտարծարծ
Լուսատուններն կաթողին.
Իրենց սիրոյն, ոյժին ձէթէն տալով կայծ
Կը պահեն վառ հայ հոգին:

Զակագիկ, 1933

Շ. ԾԵՐՈՆԵԱՆ

ՍՄԲՍՏ - ԲԻՒՐՍ

ԼԵՌՆԱԿԱՆԻ ՄԸ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԸ

(ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

(Ա. ՇՐՋԱՆ. 1862-1870)

(Շար. տես Բազմալէպ, 1937, էջ 300)

ԻԳ.

ՇՈՒՂՐԻ ԼՈԳԱՆՔԸ

Գարնանավերջի օրերուն տաքը բաւա-
կան նեղիչ էր, ուստի վարժապետնիս ար-
տօնեց մեզ Շուղրի գետակը լողնալ, զո-
վանալ, իրիկունէ առաջ տներնիս վերա-
դառնալու պայմանով:

Չեթունի հարաւ արեւմուտքի կողմը
կամուրջ մը ձգուած է Շուղրի վրայ, կա-
մուրջ մը՝ որուն տախտակէ մոյթերն ու
կազմածը դեռ կը մնան անաղարտ. քա-
րաշէն կամրջին ներքեւայդ կամուրջը՝ կախ-
ուած է անդնդի մը վրայ, ահաւոր տես-
քով մը: Եթէ ճամբորդը համարձակի երկու
քովերը ձգել նայուածքը, վարէն, շատ
խորէն պիտի տեսնէ գոռուն գետակ մը,
կարծր ու լեւկ ապառաժները ճեղքող, քը-
սանհինգ մեղր խորութենէ մը, որուն վրայ
կախուած է կամուրջը:

Երեւակայեցէք երկու յաւիտենական
ապառաժներ, ոտքերուն տակ, որոնք դէմ
առ դէմ արձանացած են. Շուղրը կը մոռն-
չէ. ալիքները դարեր ու դարեր ծեծելով մա-
շած են այս ժայռերը, մէջտեղէն ճամբայ
բացած են, այդ ալիքներէ փորուած խա-
րակները՝ զոգաւոր գմբէթներու նման կը
կախուին խորայատակ լճակի մը վրայ,
հովանաւոր առաստաղ մը և ամէն կողմէ
միակտուր բնական քարաժայռէ պարիսպ-
ներ ձեւացնելով հոն. այս լճակը, որ հա-
ւած կապարի գոյն ունի, շատ հանդարտ
կը հոսի, հինգ մեղր լայն ու տասնըհինգ
մեղր երկայն անկողնի մը մէջ ու դէպի
հարաւ ընթանալով՝ վերէն վար կախուած

ահռելի ժայռի մը կողերէն նեղ նեղ անց-
քեր կը բանայ իրեն ու կը թափի դուրսը.
ուր կը ստանայ զանազան անուններ իր
առած ձեւերուն համեմատ, ինչպէս, Կառնի,
Կառնի, Կառնի, Կառնի, Կառնի, Կառնի:

Մեր թաղեցի պատանիները, խիստ տաք
օր մը, Շուղրը լուացուելու կ'երթային
իրիկուան դէմ. ես Աւետիք եղբօրս հետ
գացած էի. լողալ չէի գիտեր, ուստի այն
օրը՝ լոկ դիտելով պիտի անցընէի:

Շուղրի եզերքը, քսան քսանեւհինգ
պատանիներ, երիտասարդներ, խառն ի
խառն, կը լողային խորունկ տեղերը,
ձեռքերուն ճողփիւնները, ոտքերուն դո-
փիւնները դաշնակաւոր էին, ես զար-
մանալէ աւելի կը դողայի. տեսայ որ
Աւետիք եղբայրս ալ մերկացաւ, հագուստ-
ներուն քով պահապան դրաւ դիւ. ելաւ
բարձրաբերձ ապառաժին գագաթը, որ վե-
րէն կախուած էր, ջուրը նետուեցաւ ու
պահ մը կորսուեցաւ ալիքներուն տակ.
Լողալով լողալով հասած էր բակդուռը,
անկից վեր, կախ ժայռին ներքեւէն անց-
նելով մտաւ լճակը, որ Առաջ կը կոչուի,
չորս հինգ գրկաչափ խոր յատակով մը.
Նախանձով մը կը դիտէի լողանք ընողնե-
րուն շարժումները, բուն փափագ մը
կը զգայի ժամ առաջ լողալ սովորելու: Քիչ
յետոյ, եղբայրս դուրս եղաւ ջրէն, վա-
ղեց գետեզերքի լեւկ ապառաժներէն մէ-
կուն տուաւ փորը. արեւէն տաքնալով կրակ
կտրած էր ապառաժը, հոն իր ամէն կողմը
չորցուց ու եկաւ հագուստները հագաւ:

Օրը տարածամած էր, շուտով վերա-
դարձանք, ճամբան շեղելով՝ մեր ածուքը